

Петрів О. В.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Легка Л. І.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЕТНОЛІНГВІСТИЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЛОГІЧНОГО НАГОЛОСУ В ПОЕЗІЇ ВАСИЛЯ СТУСА (НА ПРИКЛАДІ ВІРША «ЯК ДОБРЕ ТЕ, ЩО СМЕРТІ НЕ БОЮСЬ Я»)

У статті висвітлено етнолінгвістичні та функціональні аспекти використання логічного наголосу в поезії Василя Стуса (на прикладі вірша «Як добре те, що смерті не боюсь я»); з'ясовано суть логічного наголосу як засобу мовної міжсуб'єктної комунікації, смислової та емоційної виразності поетичного твору; виявлено особливості його функціонування в різних комунікативних ситуаціях художньої реальності твору на рівні її зображення автором та у сприйнятті читачем/інтерпретатором; реконструйовано мовну картину світу В. Стуса, відображену у вірші «Як добре те, що смерті не боюсь я» (1972 рік). Герменевтичний підхід до аналізу тексту вірша допоміг з'ясувати ситуації біографії В. Стуса, суспільні й особистісні обставини, у яких був написаний твір, виявити концепти, акцентовані логічним наголосом, зробити спробу розпізнати авторський задум, водночас дати інтерпретацію художньо-поетичних, виражальних засобів, одним із яких є логічний наголос. Розуміння художнього тексту робить можливим відтворення авторської ідеї твору, дозволяє концептуалізувати її, здійснюючи смислове наголошення. Інтонаційне виділення найбільш важливого в конкретній мовній ситуації художньої реальності тексту виконує функцію повідомлення, забезпечує міжособистісну, міжпоколінну, соціокультурну комунікацію в системі взаємин «автор – читач». Встановлено, що проблема логічного наголосу як дослідницька є міждисциплінарною і вирішується у взаємозв'язку мовознавства та літературознавства, а також окремі аспекти проблеми входять до предметного кола досліджень із філософії та психології, зокрема це питання психології творчості, художньо-образного пізнання та комунікації тощо. Фонетичні характеристики слова, словесний наголос є основою для виникнення логічного. У послідовності аналізу авторського задуму, історії створення тексту, читачької рецепції проаналізовано алгоритм використання, особливості функціонування й етнолінгвістичні аспекти логічного наголосу в тексті вірша В. Стуса «Як добре те, що смерті не боюсь», а також визначено його зміст у єдності з форматворчими елементами.

Ключові слова: засоби поетики, інверсія, логічний наголос, мовна картина світу, ритм, шістдесятники.

Постановка проблеми. Проблема логічного наголосу в поетичному творі є міждисциплінарною, викликає дослідницьку зацікавленість як у мовознавців, так і в літературознавців, виявляє у взаємовпливі єдність форми і змісту літературного твору. Актуальність досліджуваної проблеми визначена необхідністю узгодити задум автора з інтерпретацією тексту вірша читачем/дослідником; виявити етнолінгвістичні та функціональні особливості логічного наголосу, їх розкриття у творчості В. Стуса (на прикладі вірша «Як добре те, що смерті не боюсь я»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій виявляє щонайменше два бібліографічні блоки: щодо

проблеми логічного (смыслового) наголосу як акцентологічної, а також щодо особливостей творчості В. Стуса та використання логічного наголосу в художньо-образній системі його творів.

Науково-теоретична основа вивчення проблеми логічного наголосу в акцентологічній системі української мови визначена в низці праць відомих українських мовознавців – Т. Міщенко, В. Складенка, Л. Прокопової, В. Винницького, О. Іщенка й інших. Мову творів В. Стуса досліджували українські мовознавці в Україні та поза її межами у використанні принципів методології міждисциплінарного вивчення, зокрема це

А. Бондаренко, Ю. Браїлко, Д. Данильчук, О. Радомська, А. Шум, Ю. Шевельов та інші. У низці праць названих учених розглянуто особливості синтаксису, лексичні явища, які характеризують своєрідність ідіостилю В. Стуса, виявлено мовні засоби поезики у творчості українських майстрів художнього слова – представників української генерації шістдесятників. Однак потребують висвітлення етнолінгвістичні та функціональні аспекти використання логічного наголосу, зокрема в поезії В. Стуса, що й зумовило вибір теми нашої статті.

Постановка завдання. Метою статті є виявлення й обґрунтування етнолінгвістичних та функціональних аспектів використання логічного наголосу в поезії Василя Стуса (на прикладі вірша «Як добре те, що смерті не боюсь я»). У межах визначеної мети необхідно розв'язати такі завдання: з'ясувати суть логічного наголосу як засобу мовної міжсуб'єктної комунікації, логічної й емоційної виразності поетичного твору; виявити етнолінгвістичні особливості використання логічного наголосу в різних комунікативних ситуаціях художньої реальності твору; встановити алгоритм використання логічного наголосу у процесі творення й інтерпретації поетичного твору; реконструювати мовну картину світу В. Стуса, відображену у вірші «Як добре те, що смерті не боюсь я».

Доцільним є використання герменевтичного методу, суть якого полягає в тому, щоб дослідити, пояснити, витлумачити текст, передусім за допомогою критеріїв художньої системи твору, універсального характеру внутрішнього світу поета, з урахуванням його філософських, естетичних поглядів; на основі сприйняття зрозуміти художньо-естетичну цінність твору, утілений у ньому безперервний духовний і культурний досвід народу, людства в його минулому і сьогоденні. Застосування герменевтичного методу допоможе розкрити ситуації біографії В. Стуса, зокрема ті суспільні й особистісні обставини, у яких був написаний вірш «Як добре те, що смерті не боюсь я», виявити концепти, які акцентовані логічним наголосом у тональності та ритмі вірша, пізнати авторський задум і дати інтерпретацію художньо-поетичних засобів його вираження, одним із яких є логічний наголос.

Виклад основного матеріалу. Щоб з'ясувати суть логічного наголосу як засобу мовної міжсуб'єктної комунікації, логічної й емоційної виразності поетичного твору, необхідно визначити його місце, роль і значення в акцентологічній системі української мови. Як зазначає В. Винницький, за допомогою цього типу наголосу в потоці

мовлення виділяється одне якесь слово для підкреслення його смислової ролі у висловленій думці. Смисловий наголос відіграє важливу роль у правильному розумінні висловленої думки, виразненні її, уникненні двозначності у фразі. Тому у прозових та поетичних творах іноді слово, на яке падає логічний наголос, виділяється в тексті за допомогою поставленого в тексті знака наголосу [3, с. 9–10]. Смиислове наголошення підкреслює нову або спірну для одного з учасників комунікації інформацію. Логічне виділення слова або словосполучення досягається засобами графіки (шрифт), лексики (супровідні слова «саме», «якраз» тощо), синтаксису (інверсія, видільні звороти зі словами «замість», «крім», «зокрема», «наприклад» тощо). Водночас логічний наголос є засобом актуального членування речення на предмет мовлення (дане, відоме – тема) і повідомлення нової інформації про нього (нове – рема). Як зазначає М. Кочерган, що більше слів у реченні, то більше можливостей його різної актуалізації. За допомогою використання порядку слів як засобу актуального членування мовець тему розміщує на початку фрази, а рему – у кінці, ключові слова якої інтонаційно підпадають під смислове наголошування. Це можуть бути вказівні та неозначені займенники, частки, які надають окремому слову, висловлюванню чи реченню певного смислового або емоційного відтінку тощо [4, с. 317–318].

Логічний наголос має функціональне значення в усному мовленні, зокрема художньо-літературному, забезпечує повне і точне донесення висловленої автором думки до адресата – вдумливого читача. Саме тому слово або словосполучення, виділені логічним наголосом, попри смислове, мають ціннісно-емоційне навантаження. У функціонуванні логічного наголосу на рівні як його творення, так і сприйняття відбувається особлива активність художньої думки у співвідношенні до життєвого матеріалу, підвищується роль суб'єкта творчості – автора і читача, виникає єдність думки і почуття, концептуалізуються думки і почуття автора, поєднуються інтелектуально-раціональний та емоційно-естетичний компоненти сприйняття, здійснюється особливий вплив на читача у процесі художнього доказу ідеї, зверненні і до розуму, і до почуттів. Суть логічного наголосу як засобу мовної міжсуб'єктної комунікації, логічної й емоційної виразності поетичного твору пов'язана з історично встановленим порядком слів у реченні, ритмом мови і мовлення, у чому виявляють себе етнолінгвістичні особливості використання логічного наголосу в комунікативних ситуаціях художньої реальності вірша.

Для української мови характерний вільний порядок слів у реченні, який прийнято класифікувати як прямий і непрямий. У разі прямого порядку слів члени речення розташовані в такій послідовності: підмет знаходиться перед присудком, означення – перед означуваним словом, додаток – після слова, від якого залежить, водночас обставина займає різні місця в реченні. Непрямий порядок слів називаємо інверсією, власне невластиве традиційному розташування слова (як члена речення) посилює його виразність, надає додаткового смислового або стилістичного відтінку. Саме інверсія приводить до виділення більшою силою голосу не за правилами розташованого слова, яке має особливе смислове навантаження у структурі речення. До того ж вигідною позицією для смислового й інтонаційного виділення окремого слова або словосполучення є його розташування в кінці речення.

З'ясувати функціонування логічного наголосу у процесі творення й інтерпретації поетичного твору допоможе встановлення алгоритму його використання. Процес творення та прочитання поетичного твору є специфічною міжособистісною мовленнєво-комунікативною діяльністю, суб'єктами якої виступають автор – читач (виконавець/слухач/дослідник). Однак в основу цього процесу завжди покладено інтерпретацію: автор у формі і засобах художньо-образного відображення дійсності інтерпретує світ-буття і себе в ньому, трансформує свій варіант світобачення читачеві. Пізнаючи авторський задум, читач надає йому власного особистісного звучання в раціонально-чуттєвому сприйнятті, вербальному відтворенні – у прочитанні (для себе чи художньо-сценічному). Рефлексія читацького сприйняття на художнє поетичне слово автора завжди потребує інтелектуального й емоційно-чуттєвого зусилля, оскільки читач співвідносить художню реальність твору зі своїм художньо-образним мисленням, емоційно осмислює власні переживання і роздуми, що створює в результаті авторський і читацький текст. Одним із засобів донесення автором ідеї свого твору є логічний наголос як засіб мовної міжсуб'єктної комунікації, логічної та емоційної виразності поетичного твору. Отже, алгоритм використання логічного наголосу у процесі творення й інтерпретації поетичного твору містить послідовність таких кроків: авторський задум у мотивації певними обставинами, подіями особистісного чи суспільного буття – написання твору в концептуалізації ідеї поняттями, які виділені логічним наголосом – прочитання твору читачем у збереженні авторської концепції, її

доповнення своєю інтерпретацією з використанням логічного наголосу, який може збігатися чи не збігатися із задумом автора.

У процесі творення та прочитання/інтерпретації художньо-поетичного твору, який по суті є процесом пізнання, автор і читач створюють за допомогою художньо-образних мовних засобів власні картини світу-буття і себе в ньому. Мова, як зазначає Н. Ашиток, створює суб'єктивний образ об'єктивного світу, і завдяки мові людина виражає і пізнає саму себе, водночас репрезентує етнічну самосвідомість. У мові втілено досвід історичного розвитку нації, вона служить визначенням культурно-національної унікальності етносу [1, с. 427].

Мовна художньо-образна картина світу В. Стуса постає перед читачем як наслідок специфічного особливого художнього мислення поета. Основою художнього мислення будь-якого письменника є поєднання таких його різновидів, як: інтуїтивне, наочно-діяльне, наочно-образне, практичне, словесно-логічне, творче, теоретичне. Створення (як і сприйняття) оригінального літературно-художнього твору відбувається в домінуванні наочно-образного мислення, яке пройняте понятійними й інтуїтивними елементами, здійснюється на основі й у формі мовних засобів. Переважають у ньому уявлення й образи уяви, почуття, які через багатство асоціацій (часом дуже віддалених і незвичних) творять чуттєво-конкретний (ізоморфний), але інтенціональний (не обов'язково відображений) художній світ, невіддільний від мовленнєво-мовної оболонки. Образне бачення поета зближується з понятійним мисленням, воно зіставляє, відрізняє, диференціює, групує образи відповідно до певних ідеалів, концепцій автора. Поет/письменник «бачене», «відчуте», «пережите» може втілити, передати читачам тільки у слові. Його мовний матеріал – це заактивізовані кимось (персонажем, оповідачем тощо) слова, фрази. Він їх чує промовленими або промисленими. Тому вони завжди перебувають у діалогічних відношеннях, насажені чимось суб'єктивним світом, несуть у собі «своє» і «чуже» значення. Письменник як людина із властивим їй типом нервової системи не може замкнутися тільки у сфері образного бачення чи понятійного мислення: він свої інтуїтивні осяяння так чи інакше осмислює, а логічні роздуми – осердечнює почуттями залежно від того, який жанр обрав для свого висловлювання. Та в кожному разі художньо-образне мислення письменника реалізується у слові [5, с. 714–715].

Художнє мислення В. Стуса відображає мовну картину світу генерації українського шістдесятництва, у якій найбільший пласт лексики об'єднаний концептами «народ», «Україна», «людина», «свобода». Екстралінгвальна дійсність 60–80-х рр. ХХ ст. в Україні зумовила протестний, бунтівний характер творчості майстрів слова, яка має яскраво виражене національне спрямування. Ідею опору утискам та репресіям із боку тоталітарної радянської держави щодо української національної культури й інтелігенції В. Стус концептуалізує різноманітними формотворчими та змістовими засобами, зокрема логічним наголосом та ідейно-смісловим навантаженням слів та словосполучень, ним виділених.

На прикладі вірша В. Стуса «Як добре те, що смерті не боюсь я» (тут і надалі ілюстративний матеріал подано за джерелом [7, с. 140] – О. П.; Л. Л.) встановимо функціонування й етнолінгвістичні аспекти логічного наголосу в поетичному творі, визначимо його зміст у єдності з формотворчими елементами.

Аналізований вірш входить до збірки «Час творчості», де зібрано поезії 1972 р., у якому відбулися перший арешт В. Стуса (12 січня), суд (7 вересня), за вироком якого поета було ув'язнено на 5 років із подальшим засланням на 3 роки. Вірш написано на восьмий день після арешту (20 січня 1972 р.) – у граничних обставинах життя поета, що пояснює потребу підбити підсумок життєвого етапу та водночас визначити перспективи майбутнього. За жанровими ознаками вірш близький до сповіді чи заповіту, а за тематичними – до філософської лірики. Центральним образом є ліричний герой, який художньо втілює авторське розуміння світу і своє місце в ньому, відчуття синівської єдності з народом, його історією та культурою, готовність чинити опір, відстоювати правоту своїх переконань і цінностей. Тематичні ліричні мотиви вірша визначені образами-думками про життя і смерть, вічне і тлінне, теперішнє («суще») і майбутнє («грядуще»), образами-передчуттями страждання як умови боротьби за торжество правди, вічних цінностей віри, надії та любові. Перший рядок вірша «Як добре те, що смерті не боюсь я» виконує композиційну функцію назви і зачину, дає розуміння того, що ліричний герой як виразник думок і почуттів автора потрапив у скрутні життєві обставини, які створюють загрозу для його життя.

Зачин визначає провідний мотив вірша в зіставленні діалектично пов'язаних образів життя і смерті шляхом використання: заперечувальної

частки *не* з різними формами дієслова, часових дієслівних форм (у протиставленні теперішнього і майбутнього), способових, зокрема наказових, форм у зверненні ліричного героя до себе самого. Як результат сповідальних роздумів поета постає кінцівка вірша, у якій зосереджено образно-емоційну енергію твору. Наказовий спосіб дієслів у прикінцевих рядках передає програму дій і поведінки, яку ліричний герой визначив для себе як програму виживання, пізнання минулого і зустрічі з майбутнім: «Заблуканий у пущі, не ремствуй, прозирай у глиб, у суще, що розпукнеться в грядущє і ружею розквітне коло шиб». Саме ці рядки виділені логічним наголосом і концептуалізують авторське світобачення – відчуття ворожості навколишнього світу, усвідомлення єдності своєї долі з історією народу, розуміння своєї місії – творчістю наблизити майбутнє, у якому вихід із небуття і відродження.

Художньо-зображувальні мовні засоби аналізованого вірша розкривають його провідний мотив та у прочитанні потребують виділення логічним наголосом. Автор використовує складні тропи: епітети «тяжкий мій хрест», «недовідомих верств», «стражденим і незлим обличчям», «чесними сльозами»; порівняння «як син, тобі доземно поклонюсь»; алегорію «заблуканий у пущі» – як асоціацію образу пущі зі світом, арештом та перспективою ув'язнення; іронію «що вам, богове, низько не клонюся в передчутті недовідомих верств» – в іронічному звертанні до тих, хто допитував, вів слідство, вирішував долю арештованого поета, із зневажливим використанням ненормативного, діалектного «богове» як форми називного відмінка множини іменників чоловічого роду із флексією *-ове*, типу «панове», «синове», «братове» (див.: [2, с. 102–103]); гіперболу «хай прийдуть в гості Леся Українка, Франко, Шевченко і Скворода» – для увиразнення особистісного емоційно-естетичного ставлення до культурної спадщини України, своєї спорідненості із творчістю названих письменників та поетів; літоту «прозирай у глиб, у суще, що розпукнеться в грядущє і ружею завітне коло шиб» – для визначення величі і космічного масштабу буття/суцього як того, що існує в найменшому вимірі і завжди було для В. Стуса предметом світоглядно-філософських та художньо-естетичних рефлексій; уособлення «народе мій, до тебе я ще верну, <...> як син, тобі доземно поклонюсь, і чесно гляну в чесні твої вічі» – для визначення свого синівського ставлення до народу як до особистості – як до батька; метафору «не

набрался скверни, ненависті, прокльону, каяття», «розвіється біда».

Засобами художньо-образної виразності аналізованого вірша є елементи поетичного синтаксису, зокрема: звертання – іронічне «богове», патетичне «народе мій»; оклики у поєднанні з наказовим дієсловом – «Та вже! Мовчи!», які допомагають ліричному герою опанувати себе, «не ремствувати», а відновити душевну рівновагу в пізнанні сущого і вірі у «грядущє»; рефрен лексем, сумісних із поняттям «чесність» [6, с. 315]: «кі чесно гляну в чесні твої (у зверненні до народу – О. П., Л. Л.) вічі і чесними сльозами обіллюсь», що характеризують стосунки спільноти (народу) і людини як правдиві, відверті, високоморальні; анафора (єдинопочаток) – лексичний повтор на початку рядків у зачині вірша підрядного з'ясувально-об'єктного сполучника «що», за допомогою якого ліричний герой сповідально саморефлексує над своїми вчинками, почуттями, життєвими пріоритетами; антитеза – «і в смерті обернуся до життя», у якій єдність і суперечність понять «життя» – «смерть» дають смислове значення «відродження» – як народу, так і людини. На жаль, до розпаду тоталітарної держави СРСР, проголошення незалежності України, відродження її мови, культури поет не дожив декілька років. Більшість слів і словосполучень, які підпадають під логічний наголос в аналізованому вірші, – це дієслова і дієслівні форми. Цими засобами автор концептуалізує своє життєве кредо, що дозволяє шляхом вибірки цих слів-концептів зробити його реконструкцію: «не боюсь», «не питаю», «не клонюся», «не набрався («скверни»)), «ще верну», «обернуся («до життя»)), «доземно поклонюсь», «гляну», «сльозами обіллюсь», «хочеться пожити», «мовчи», «не ремствуй», «прозирай у глибо». Вірш написаний ямбом, а перехресне римування, інверсії «смерті не боюсь я», «розвіється біда», «прийдуть в гості Леся Українка, Франко, Шевченко і Скворода» і вся художньо-образна система твору витворює спокійний, величний ритм як

упорядкований, узгоджений рух. У цьому емоційно й естетично значущому русі особлива роль належить логічному наголосу в його зв'язках з інверсією, оскільки саме порушення звичного, прямого, порядку слів у реченні допомагає автору виділити найважливіші слова в тексті (мікротексті). Так, наприклад, розміщення означення після означуваного слова у зверненні ліричного героя/автора до свого народу («Народе мій») акцентує увагу читача на цій фразі, вказує на велич народу і нерозривну з ним синівську єдність Поета.

Висновки і пропозиції. Проблема логічного наголосу як дослідницька є міждисциплінарною і вирішується у взаємозв'язку мовознавства та літературознавства, а також окремі аспекти проблеми входять до предметного кола досліджень з філософії та психології, зокрема це питання психології творчості, художньо-образного пізнання та комунікації тощо. Логічний наголос підсилює фонетичні характеристики слова, оскільки завжди накладається на словесний наголос. Розуміння художнього тексту і відповідне до нього смислове виділення слів у процесі прочитання є обов'язковою умовою точного і повного відтворення авторського задуму, пізнання ідейно-тематичного змісту твору. Логічний наголос виконує функцію виділення засобами інтонації повідомлення про найбільш істотне, головне, нове, що є важливим у конкретній мовній ситуації художньої реальності тексту. Алгоритм використання логічного наголосу у процесі творення й інтерпретації поетичного твору містить послідовність таких кроків: авторський задум – створення тексту – читацька інтерпретація. Встановлення особливостей функціонування й етнолінгвістичних аспектів логічного наголосу в поетичному творі нами здійснено на прикладі вірша В. Стуса «Як добре те, що смерті не боюся» (1972 р.) шляхом визначення його змісту в єдності з формотворчими елементами. Перспективою наступних досліджень є вирішення проблеми єдності форми і змісту у використанні словесного та логічного наголосу (на прикладі творів В. Симоненка).

Список літератури:

1. Ашиток Н. Мовна картина світу в філософсько-освітньому дискурсі. *Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки* : науковий вісник. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 47. № 5. С. 427–433.
2. Бевзенко С. Українська діалектологія : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1980. 246 с.
3. Винницький В. Українська акцентна система: становлення, розвиток. Львів : Біблос, 2002. 578 с.
4. Кочерган М. Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ : Академія, 2001. 368 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
6. Словник української мови : в 11-ти т. Київ : Наукова думка, 1970. Т. 11. 699 с. С. 315.
7. Стус В. Таборовий зошит : вибрані твори / упор. Д. Стус. Київ : Факт, 2008. 452с.

**Petriv O. V., Lehka L. I. ETHNOLINGUISTIC AND FUNCTIONAL ASPECTS
OF THE USE OF LOGICAL EMPHASIS IN VASIL STUS' POETRY****(ON THE BASIS OF THE POEM "HOW GOOD IT IS THAT I AM NOT AFRAID OF DEATH")**

In the article the essence of logical emphasis as a means of linguistic intersubject communication as well as semantic and emotional expressiveness of the poetic work has been clarified. The features of the use of artistic reality of the work in various communicative situations at the level of author's presentation and reader's / interpreter's perception have been revealed. The algorithm of using a logical emphasis in the process of creation and interpretation of a poetic work has been defined. Vasil' Stus' linguistic picture of the world, reflected in the poem "How good it is that I am not afraid of death" (1972), has been reconstructed. A hermeneutic method has been used, which helped to clarify the situations in Vasil' Stus' biography, social and personal circumstances in which the poem was written, to identify concepts accentuated by logical emphasis, to give an interpretation of author's idea and artistic-and-poetic means of its expression, one of which is a logical emphasis. It has been found out that the problem of logical emphasis (as a research one) is interdisciplinary and is solved in the relationship of linguistics and literary studies. Certain aspects of this problem are included in the subject area of philosophy and psychology, in particular, this is the problem of psychology of creativity, artistic-and-figurative cognition and communication, etc. Logical emphasis reinforces the phonetic characteristics of the word as it is superimposed on verbal emphasis. Understanding the literary text and the corresponding semantic stressing the words in the process of reading is a mandatory requisition of the accurate and complete reproduction of the author's idea, as well as understanding the ideological-and-thematic content of the work. Logical emphasis performs the function of stressing by means of intonation the message about the most essential, the main and the new that is important in a particular linguistic situation of the artistic reality of the text. Algorithm of the logical emphasis use in the process of creation and interpretation of the poetic work contains a sequence of such steps: author's idea – text creation – reader's interpretation. The analysis of the peculiar features of functioning and ethnolinguistic aspects of logical emphasis in the poetic work has been provided on the basis of Vasyl' Stus' poem "How good it is that I am not afraid of death" by means of defining its content in unity with the formative elements.

Key words: *means of poetics, inversion, logical emphasis, linguistic picture of world, rhythm, representatives of sixties.*